

UUSI TUNGALTERA (*CLAVICEPS PURPUREA* (Fr.) Tul.) PEREMEESTAIMI EESTIS

K. KASK

Varasemad andmed tungaltera esinemise kohta Eestis pärinevad möödunud sajandi keskpaigast, kirja pandud H. A. Dietrichi poolt («Blicke in die Cryptogamenwelt der Ostseeprovinzen», 1856, 1859). Nimetatud autor on täheldanud tungaltera kaheteistkümmel korreliseliigil. Käesoleva sajandi algul täiendasid neid andmeid O. Treboux kolme ja F. Buchholtz viie korreliseliigiga (Lepik, 1935). E. Lepiku uurimiste tulemusena lisandus meie tungaltera peremeestaimede nimekirjale veel 36 uut liiki (Lepik, 1935, 1939). Samal ajal leidsid ka A. Ennvere ja A. Kivilaan kumbki ühe Eestile uue peremeestaime (Lepik, 1939). Nende töödega kokku tõusis tungaltera peremeestaimede arv Eestis 58-ni. Peale selle on E. Lepiku avaldamata materjalide hulgas (Eesti Põllumajanduse Akadeemia botaanika, taimefüsioloogia ja fütopatoloogia kateedri herbaariumis) veel kuus Eestile uut tungaltera peremeestaime, mis suurendavad eespool toodud arvu 64-ni.

Käesoleva kirjutise autor määras Eesti NSV-s nelja aasta jooksul (1956—1959) kogutud materjalide põhjal tungaltera 47 korreliseliigil, kusjuures ta registreeris Eestile uute peremeestaimedena 10 kõrrelist. Ühe Eestile uue peremeestaime leidis sel perioodil P. Põldmaa.

Seega kuuluvad tungaltera peremeestaimede loetelusse Eesti NSV territooriumil veel järgmised, seni avaldamata 17 kõrrelist:

1. *Agropyron cristatum* (L.) Gaertn. Tartu raj., Nõmmiku, heintaimede kollektsioon, 10. X 1954, P. Põldmaa.
2. *Agropyron pectinifolium*. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 27. X 1956, K. Kask.
3. *Agrostis stolonifera* L. Jõgeva raj., Ookatku, söötis põld, 21. IX 1956, K. Kask; Pärnu raj., Pikanõmme, 23. VIII 1959, M. Madisson.
4. *Arrhenatherum bulbosum* Schl. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 16. IX 1942, E. Lepik.
5. *Avena pubescens* Huds. Jõgeva raj., Ookatku, looduslik rohumaa, 20. VII 1958, K. Kask.
6. *Deschampsia flexuosa* (L.) Trin. Keila, Klooga, jäätmaa, 20. VIII 1957 ja Harju raj., Saku, raudtee ääres, 20. VII 1958, K. Kask.
7. *Festuca polesica* Zapal. Tallinn, Kloostrimetsa, kalmistu ääres, 23. VII 1959, K. Kask.
8. *Hordeum hexastichon* L. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 10. IX 1938, E. Lepik.
9. *Koeleria glauca* DC. Tallinn, Kloostrimetsa, kalmistu ääres männiku all, 23. VII 1959 ja Põlva raj., Taevaskoja raudteejaama lähedal, 4. VIII 1959, K. Kask.
10. *Lolium temulentum* L. Tartu, Raadi, 24. VIII 1939, E. Lepik.
11. *Melica altissima*. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 20. X 1942, E. Lepik.
12. *Nardus stricta* L. Tartu, Lohkva liivik, 17. X 1957 ja Põlva raj., Taevaskoda, 4. VIII 1959, K. Kask.
13. *Phalaris canariensis* L. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 16. IX 1942, E. Lepik.
14. *Phleum nodosum* (L.) Schreb. Harju raj., Saku, paepealne karjamaa, 25. VIII 1958, K. Kask.
15. *Poa nemoralis* L. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 27. X 1957, K. Kask.
16. *Secale anuctriale* L. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 27. X 1956, K. Kask.
17. *Sesleria autumnalis* (Scop.) Fr. Schultz. Tartu, TRÜ Botaanikaaed, 21. IX 1942, E. Lepik.

Seega on käesoleval ajal Eesti NSV-s teada 75 tungaltera peremeestaime, neist 74 kõrreliste ja üks lõikheinaliste sugukonnast.

KIRJANDUS

- Lepik, E., 1935. On occurrence of ergot (*Claviceps*) in Estonia. Tartu Ülikooli Taimehaiguste Katsejaama teated, 26.
Lepik, E., 1939. Contribution to the fungus flora of Estonia, I. Tartu Ülikooli Taimehaiguste Katsejaama teated, 55.